

Herri Kooperatiben denbora

**BEÑAT IRASUEGI
IBARRA**
KOOPERATIBISTA

Ez dirudi erraza, baina badut notizia on bat, Herri Kooperatiben denbora dator, badira proiektuak eta berriak datoz. Gure auzo, herri eta eskualdeetan bizitza bizigarriak denontzat posible egingo dituen ekonomia antolatzea, ezinbesteko ekimen herrigilea bihurtu da. Izan udalgintza eraldatzailearen baliabideekin, herrigintzako eragile antolatuaren ikuspegiarekin edo lurraldetutako kooperatibismoaren bultzadari esker. Tokian toki ekonomia herritarron beharrei erantzunez antolatzeko ordea, bi elementu ezinbestekoak dira: garapen estrategia burujabe bat eta lanerako tresna kolektibo eraldatzaileak. Egungo tokiko garapen eredu neoliberalen aurkitzen zailak diren elementuak.

Lanerako tresna juridikoetan kokatzen dut Herri Kooperatibak sortzeko ildoak, ekintzailatza sozial kooperatiboan gabil-tzanok beharrezko ikusten dugun lanke-ta (<https://etzi.pm/herri-kooperatibak>). Auzo, herri edo eskualde batek beharrezko dituen zerbitzuak eskaintzeko herri egitura da, elkarlan publiko-kooperatibo-komunitarioaren bidez antolatua, eta forma juridiko ezberdinak hartu ditzakeena. Sortzen den egitura juridikoak, komunitatearen sustengua izango du, eta proiektua gauzatzeko pertsona eta eragile ezberdinek tira beharko dute, bidean ha-

rreman komunitarioak ehunduz, bazkidetza anitzen bitartez, eta emaitzarekin komunitateari indartzeko baliabideak eskainiz. Horretarako hainbat beharren antolaketa bermatuko du kooperatibak, lan burujabearen eta jabetza kolektiboaren bitartez, elikadura agroekologikoa, energia berriagarriak, komunikazio libre eta seguruak, zaintza kolektiboak edo kultur sorkuntza, emanez. Herri Kooperatibak komunitatea josiko du, beharrezkoa bada tresna ezberdinak federatuz edo bakarrean integratuz, eta beste herrietako kooperatibekin saretuz, lurralde kohesiorako eta komunitateen arteko elkartasun bide berriak lantzeko harreman berriak sortuko dituztelarik.

Ipar Euskal Herrian badugu eredu on bat, SCIC edo Interes Kolektiboko Kooperatiba Elkartearen izenekoak, proiektu interesgarrien bidez garatzen ari den tresna juridikoa. Txingor hodeitzak ere baditugu inguruan ordea, kontzeptuen apropiazio merkantilistaren formarekin, edo bidea egiteko Hegoaldean behar ditugun lege kooperatiboaren eskasiarekin.

Lurraldea, elkartasuna eta etorkizun bizigarriak ekonomian txertatzeko, irudikatu eta sortzeko dauden Ekonomia Eraldatzailearen legeetan jaso ditzakegu Herri Kooperatibak garatzeko proposamen juridikoak. ●

Zartadak

**LEIRE NARBAIZA
ARIZMENDI**
IRAKASLEA

Orain urtebete lehertu zen dena, amildu zen magala Eitzagan. Hala ere, amiltze horren benetako arrazoiak zeintzuk diren ez dakigu oraindik. Zabor olatu erraldoiak beste horma batzuk ere zartatu zituen, barnekoak. Nire barruan eta beste askoren barruan. Zartatu zen agintarienganako geneukan konfiantza txiki hori. Uste genuelako —txarto ala ondo, gustatu ala gustatu ez—, kargudunak gu babesteko zeudela halako hekatonbe larri baten aurrean. Konturatu ginen ezetz.

Ikasi dugu ez garela ezer euren dako, ez diegula ardura, orduko hartan inguruko

biztanleok babesgabe eta abandonatuta laga gintuztelako. Inork ganorazko argitasunik ez zigan eman. Bitartean, gu noraezean genbiltzan, ezer aditu ezinda. Ez-itzultze puntu bat izan zen, eta batzuei behingoz begiak zabaltzeko balio izan zigan.

Tristeia da guztia. Tristeia, Alberto eta Joaquín galdu zirelako. Tristeia, hondamendi ekologikoa eragin zuelako. Tristeia, desanparoa bizi izan genuelako. Tristeia, bertan zer dagoen ez dakigulako. Baina tristeena da gogoia arrakalatu zigunak —zabortegiak azaleratutako sistema ustelak— zartatu digula konfiantza. ●